
CANTÁTE (HÃY CA NGỢI CHÚA)

RA NGÀY 13 MỖI THÁNG (TỪ SỐ 1:13.3.1993 ĐẾN NAY)

MỤC ĐÍCH: GIÚP NHAU CA NGỢI & TÔN VINH THIÊN CHÚA

CHO ĐÚNG CÁCH GIÁO HỘI DẠY.

KÍNH TÔN MẸ MARIA VÀ THÁNH CẢ GIUSE LÀM QUAN THẦY

BAN BIÊN TẬP: CÁC NHẠC SĨ CÔNG GIÁO TOÀN QUỐC DO

NHÓM ANTONIO (HỌC TRÒ CỦA LINH MỤC NHẠC SỬ ANTONIO

TIẾN DŨNG) CHỦ ĐỘNG

PHẦN MỞ ĐẦU: MỘT ÍT THƠ

thơ tùy hứng

KHOẢNG NGỒ

Phúc Âm, máy ai “thông suốt”!
bởi giản đơn, thẳng tuột chẳng ai ngờ,
cứ xăm soi truy dò mãi đâu đâu?
đôi khi “có tật, giật mình” nên suy sâu xét rộng???

MỘNG CHINH NHÂN 7.2000

thơ thánh nhạc

BÁNH BỞI TRỜI (Tv.22)

TA là Bánh hằng sống
từ trời xuống, allelúia.

---

nguyên văn: “EGO sum panis vivus, qui de coelo descendi, allelúia”. Câu này được dùng để phổ nhạc làm câu Đối cho Đối ca Hiệp lễ (antiphona ad communionem) CN. Lễ Mình Máu thánh CHÚA KITÔ (sách Grad.p.207) với Thánh vịnh 22 (sách Thánh vịnh & thánh ca p.40)

PHẦN I: HỌC HỎI VĂN KIẾN

Thông điệp

MUSICAE SACRAE DISCIPLINA

(KỶ LUẬT THÁNH NHẠC)

25.12.1955 DO ĐTC. PIO XII

VAI TRÒ SIÊU VIỆT CỦA THÁNH NHẠC (tiếp theo)

(Bản dịch)

36. Những thanh thiếu niên và những người trưởng thành trong lúc vui đùa giải trí, hát những bài hát đó, sẽ tìm được một niềm vui trong sáng, lành mạnh. Những buổi họp, những buổi đại hội long trọng, nhờ những bài hát đó, sẽ được một vẻ tươi bừng tôn giáo. Cuối cùng, các gia đình Ki-tô hữu nhờ đó, gặp được một niềm vui chan chứa, một sự nâng đỡ dịu dàng, lợi ích thiêng liêng đáng kể. Các bài hát tôn giáo bình dân đó giúp ích rất nhiều cho việc tông đồ công giáo, Vì thế ta phải vun trồng, khuyến khích, và ân cần chăm sóc những bài hát đó với tất cả khả năng có được.

(Lời bàn dẫn)

Số 36 nói đến tầm quan trọng và sự cần thiết của thánh ca bình dân tôn giáo. Những thánh ca bình dân tôn giáo ở VN có rất nhiều, nếu không nói là đa số, hoặc 99%, là thánh ca bình dân tôn giáo ví dụ vài bài: Dâng MẸ, Hát khen, Tán tụng hồng ân, Lên núi Sion, Lắng nghe Lời CHÚA, Kinh hòa bình...

Đứng ở góc độ thánh ca phụng vụ, hay góc độ một nền thánh nhạc, nhất là nền thánh nhạc VN hiện nay thì không thể xem số 36 là sự cổ vũ, hoặc nó đồng tình với sự tự hào, vì thánh ca phụng vụ phải có hình thể xứng hợp với từng nghi lễ, còn thánh ca bình dân tôn giáo thì không có hình thể, hay một nền thánh nhạc có nhiều yếu tố, trong đó yếu tố thánh ca phải

vừa phản ảnh bản sắc riêng, vừa đi đúng truyền thống của quy luật, thánh ca bình dân tôn giáo chỉ phản ảnh bản sắc riêng chứ chưa có tính truyền thống của quy luật về thánh ca phụng vụ Giáo Hội đã quy định từ xưa.

Vậy nên đọc số 36 ngoài phạm vi hay tâm nhìn tổng quát (thánh ca phụng vụ hay một nền thánh nhạc) nên hiểu nó như sau:

Thánh ca bình dân tôn giáo cần cho những sinh hoạt ngoài phụng vụ để vun trồng, và nuôi dưỡng thêm đức tin một cách thoải mái giản dị và phổ biến, vì âm nhạc của thánh ca bình dân tông giáo thường hay hơn, gần gũi hơn với đa số quần

chúng.

Riêng ở VN, cảnh báo rằng, thánh ca bình dân tôn giáo đã quá nhiều, trong khi thiếu trầm trọng thánh ca phụng vụ (thiếu tác phẩm đã đành, căn cơ hơn chính là thiếu nhạc sĩ sáng tác, ca trưởng và những ca đoàn hát thánh ca phụng vụ hoặc những người đồng tình nhất là những người có trách nhiệm về mặt phụng vụ và thánh ca nói chung). Đọc số 36 này, vì thế, phải bằng tâm nhìn hiểu biết vấn đề và để tâm lo lắng một chút mới được!

NK.

PHẦN II : HỎI ĐÁP

HỎI: Trong một nhà thờ, ai là người chịu trách nhiệm chính về hát thánh ca?
(Trần thị Hạnh, Mỹ tho)

ĐÁP: Linh mục chịu trách nhiệm chính, chia sẻ trách nhiệm đó còn có ca trưởng và ca đoàn.

HỎI: Làm sao nhận biết được thánh ca nào là thánh ca

phụng vụ đúng nghĩa, còn thánh ca nào không đúng với thánh ca phụng vụ?
(Trương Sang, Phú cường).

ĐÁP: Thánh ca phụng vụ có những đặc điểm sau đây:

- Lời ca là thánh vịnh đúng và ăn khớp với sách lễ Rôma hay sách Graduale

simplex, Giáo Hội đã đặt định sẵn,

- Hát đối đáp giữa ca đoàn với cộng đoàn.

Với chỉ 2 yếu tố trên cũng chưa chắc chắn, nhưng dễ và nhanh để tạm phân biệt.

HỎI : *Nếu hình thể Sequentia (Ca tiếp liền) là cứ 2 câu lời ca hát bằng một giọng nhạc như nhau, thì tại sao sequentia hát sáng chúa nhật Phục sinh có tên Victimae paschali laudes thì không như vậy, câu lời ca 1 được hát bằng một giọng nhạc, câu lời ca 2 được hát bằng một giọng nhạc khác...? (Lưu thị An Hòa, gp. Tp. HCM)*

ĐÁP: Hình thể âm nhạc nào cũng vừa có khuôn mẫu, liền theo đó vừa có biến thể. Thoạt kỳ thủy, ca khúc chỉ có một đoạn, sau biến ra 2 đoạn như các bài hát trong nhà thờ tại VN hiện nay, có lúc biến ra 3 đoạn...

Victimae paschali laudes cũng vậy, nhưng sau biến thể

một chút đó, sự trật tự được tái lập lại.

Cũng có những sequentia có lối biến thể khác hơn. Tuy nhiên, biến thể mà không biến thái (biến đổi toàn bộ và hoàn toàn cả cấu trúc), mà chỉ thay đổi chút ít những chi tiết phụ khiến cho ai biết, vẫn nhận ra ngay được, bạn đừng ngại! (?). Ví dụ ai hiểu thơ lục bát, vẫn nhận ra sau đây chính là thơ lục bát do cấu trúc của nó vẫn còn nguyên vẹn:

Trên đời, mấy ai không biết buồn,

Trời còn có lúc sầu thương ngậm ngùi.

(biến thể do câu sáu có tới 7 chữ)

hay:

Hôm nay trỗi nhẹ

lên cao,

Tôi buồn không hiểu vì sao

tôi buồn.

(biến thể do lối trình bày trên giấy hay cách đọc).

DIỆU TRÚC

MỘT CÂU CHUYỆN KHÔNG ĐỂ AI BIẾT:
NHẠC SĨ THÁNH NHẠC ĐẠP XÍCH LÔ

Chuyện do một người khác kể, thấy hay và có ý nghĩa, Bảo Lộc Nguyên kể hầu quý độc giả, và lấy một câu mà anh bạn kể chuyện luôn thốt ra nhiều lần để thở dài, đặt thêm tựa khác nghĩ cũng lý thú:

MẸ CHA! ĐỜI SAO MÀ LẮM CHUYỆN!...

Tôi bất ngờ gặp anh khi quẹo phải để vào đường Thích Quảng Đức quận Bình Thạnh, anh từ đó ra quẹo trái về đường Phan Đăng Lưu, hai chiếc Honda suýt đụng nhau vì ai cũng vội vã, nhưng nhanh chóng nhận ra nhau, cả hai đưa xe vào lề, tìm quán nước ngồi với nhau một chút. Trong hàn huyên giản đơn cởi mở, đưa đến câu chuyện làm tôi bị bất ngờ không kém chi sự bất ngờ gặp lại anh sau hơn một năm vắng lặng. Anh kể.

“Tôi đạp xích lô ông ạ! Ban đầu tôi mượn một chiếc cà tàng chạy vài giờ vào tầm bà xã đi làm, tức 9, 10 giờ sáng ngày thường, mỗi ngày kiếm được khoảng vài chục ngàn cuối tháng có đưa cho bà xã thêm cho bà ấy vui. Nhưng hên, một hôm gặp được bà khách nước ngoài có máu văn nghệ, chở bà ấy một chuyến tình cờ, từ đó bà nhờ mỗi sáng đưa bà ấy tới chỗ làm, mất có nửa giờ mà tiền công gấp đôi ba lần tiền mình kiếm được một tháng. Thế là vẫn thân phận xích lô, nhưng *xích lô lên đời*”. Anh nheo mắt cười nghịch, nhưng tôi không cười, vì mãi nhìn và nghe anh kể với cái giọng bông lông một chuyện tôi cho là không nhỏ đối với tôi. Mẹ cha! Đời sao mà lắm chuyện!...

Vì anh trước đây là ông thầy đại chủng sinh học đã xong chờ chịu chức, đã 17 năm trời rỗng rả giáo quyền lẫn chính quyền chẳng ai nhớ tới, ngã ra làm nhạc sĩ thánh nhạc có chút ít tiếng tăm, chờ mãi không được lại quay sang lập gia đình với một học trò, chị ấy nay là công chức hạng sang, tính anh thì dễ dàng chịu “lấn lộn” tôi không nói, chỉ nói gia cảnh anh không đến nỗi nào, sao lại đạp xích lô?

Còn nhiều chuyện có thể làm lắm chứ! Mẹ cha! Đời sao mà lắm chuyện! Tôi hỏi:

- Chị nhà biết không?

- Không!

- Lạy CHÚA!... Sao thế?

- Lý do là bà khinh tôi làm không ra tiền, hoặc có, nhưng quá ít! Nay còn bảo mình đập xích lô e bà càng khinh hơn. Nói đến đây thì giọng anh hơi khàn. Tôi tức, bởi tiếp liền theo anh lại cười trong trẻo ngay. Anh đập vào đùi tôi nói:

- Tôi thích kể ông nghe, vì ông không làm bộ tể nhị trước mặt tôi.

Tôi gắt:

- Nhưng ông không làm gì khác được sao, có nhiều việc có thể kiếm tiền mà không quá...

- Ông nghĩ tôi làm gì? Dem vốn liếng thần học, tu đức ra làm ăn? hay mở lớp dạy kinh thánh? triết sử? dạy kèm tâm lý? mở “cua” tín lý? mở lò luyện giáo luật?... Nói tóm, tôi như một bác sĩ sắp nhận bằng tốt nghiệp thì bị đuổi. Trắng tay ở giữa chợ đời. Đã tìm đủ phương nhưng không có cách gì!

Tôi thấy anh “hơi” có lý, nhưng cố hỏi thêm:

- Sao ông không dạy nhạc?

- Trời ạ! Các công ty bán nhạc cụ ồ ạt lập trường âm nhạc dân lập, rồi dạy nhạc miễn phí để khuyến mãi... đây ra đó, còn ai mà đem tiền đến nộp cho mình?... Cũng có đó! Tôi đang dạy đệm đàn nhà thờ được... 2, 3 học trò, mỗi tháng “tổng thu nhập” được “tới” gần 300.000 đồng lận! Bà xã tôi cười khẩy mỗi khi nhận số tiền ấy từ tay tôi trao.

- Mẹ cha! đời sao mà lắm chuyện!

Thấy tôi “hơi bị thua”, anh kể tiếp:

- “Của THIÊN CHÚA trả THIÊN CHÚA, của Cesar trả Cesar”, nên những gì thuộc về đạo như cái “tâm” thầy tu, cái “bụng” nhạc sĩ thánh nhạc tôi xin xếp cất dành riêng cho “việc nhà thờ miễn phí”, lấy cái “óc” của người dân đen, cái “cơ bắp” của người đàn ông bình thường ra mà sống, đó là thực trạng đáng buồn của tôi: lấy đời nuôi đạo, vì đạo thì phi thực, có lẽ muốn sống đạo phải là “người cõi trên”, đạo là lý thuyết, đời là thực tiễn, đạo là nghĩ, đời là làm... một lô những suy nghĩ như vậy hiện luôn luôn vờn trong đầu của tôi.

Tôi còn đang “nhập liệu”, anh nói tiếp cách giọng đấng đấng:

- Bà xã tôi bây giờ thì hơi “ồn” về tôi rồi! Mỗi tháng đưa bả gần 3 triệu đồng tiền lương, bả hỏi đâu ra nhiều thế? tôi nói nhanh: việc đạo đấy! sáng tác cho các nhà thờ đấy! Bả hỉ hả phán: em tưởng nhạc sĩ đạo dói meo, đâu ngờ cũng có thu nhập hàng hoàng đấy chứ! Tôi thừa cơ dốp chát: Em đừng coi thường giới nhạc sĩ thánh nhạc nữa! được chứ?... Nói câu đó xong, mắc cỡ đến vài ba ngày ông ạ!

- Thế là ông cứu cả một danh dự “ảo” của tôi, của toàn bộ nền thánh nhạc Việt Nam, của bao người làm việc đạo... ! – Tôi bảo anh – Anh nhỏ giọng:

- Từ đó đến nay, bả bớt khinh tôi, nhưng đâu biết tôi đang phấn đấu, bởi vì bà người ngoại quốc kia mới khoảng trên dưới 40 tuổi, còn sung độ, xem ra bà ấy đang trở mồi...

Tôi phản ứng rất tự nhiên:

- Ờ! Bởi vậy!... Ngay từ đầu ông kể, tôi đã “ngghi” rồi, vì nạn dân Âu Mỹ săn lùng sex tại châu Á trở thành một hiện tượng phổ biến, có cả những nhà từ thiện đáng kính rơi mặt nạ lộ nguyên hình những con sói tình dục.

- Phải! Tôi đang chịu bà khách đó bằng những cái chạm tay, sờ má, véo đùi, liếc mắt... tôi luôn tự hỏi “rồi sao nữa???” , chắc không lâu, tôi phải kết thúc để trở lại nghề “đạp xích lô truyền thống” thôi!. Đến lúc ấy bà xã tôi chắc lại tru tréo giọng cũ: “anh làm nhạc sĩ thánh ca... anh bảo hưởng lương ở đời sau... thôi bây giờ anh lấy một ít cho tôi mượn trước để trả tiền điện, tiền nước, tiền gaz, tiền điện thoại mỗi tháng đi!”.

Tôi thở hắt ra:

- Mẹ cha! đời sao mà lảm chuyện!...

Chúng tôi đành chia tay trong khi câu chuyện còn dang dở, và còn đang làm cho lòng chúng tôi nặng trĩu. Thật ra bà xã của chính tôi đây là người khá hiểu biết và độ lượng, tuy nhiên, do chưa đưa cho bà ấy một đồng nào từ việc sáng tác thánh ca thánh nhạc, bả chẳng nói mĩa câu nào đâu! nhưng tôi chẳng bao giờ đề cập đến những việc “nhà thờ”: quá dỗi “thiênց liêng “ này ra mỗi khi chúng tôi cùng nhau trò chuyện. Nói chung, tôi luôn sáng tác thánh nhạc thánh ca cách kín đáo và né tránh nói đến việc làm ấy của mình.

Sau khi nghe anh bạn kể lại chuyện một nhạc sĩ thánh nhạc chuyên nghiệp phải lén lút đập xích lô kiếm tiền phụ vợ để khỏi bị vợ khinh chê việc mình làm, tôi nghĩ nên kể lại đây để chúng ta thấy đời cũng còn nhiều khúc mắc khác nữa, thường thức lắm! nhưng không nói thì ít ai biết.

BẢO LỘC NGUYÊN

PHẦN IV: SỬU TÂM - THAM KHẢO

UNIVERSA LAUS 1980

PHẦN ÁP DỤNG NHẠC TRONG PHỤNG VỤ THÁNH LỄ

Xin phép được áp dụng chức năng thừa tác của hát và nhạc trong cử hành thánh lễ:

55. I. TRONG TOÀN BỘ CỬ HÀNH

1. Nhịp cử hành: khi thì có cảm giác dồn dập khi thì rời rạc, nhưng không có giải pháp nào có giá trị trong mọi trường hợp. Nhịp điệu lý tưởng vẫn là người ta cảm thấy không mất thì giờ nhưng phải là như vậy.

Mỗi yếu tố phải được thực hiện trong bình tĩnh, thoải mái và ý thức điều họ làm. Tránh những lỗi hổng và do dự.

2. Chuyển hành của những bài hát: Nếu

- Chậm quá: kinh Vinh danh hát chậm sẽ mất niềm vui; các câu tung hô chậm sẽ không còn sống động.

- Nhanh quá: khi người ta lấy lý do thức tỉnh cộng đoàn, hát nhanh quá, nhịp cử hành sẽ trở nên dồn dập, mau, để còn sang mục khác chẳng hạn, bài ca rước lễ sang bài thánh thi sau hiệp lễ, làm cho những người tham dự khó lòng theo kịp hoặc không kịp câu nguyện. Do đó:

a/ Để ý chỗ nối tiếp nhau: không những nội dung của bài hát như kinh Tiền tụng, Thánh thánh, mà còn cách thực thi như lời mời gọi tung hô – tung hô ngay.

b/ Trái lại tách rời:

- Nghi thức sám hối và kinh Vinh danh, để làm nổi bật thi cảm của thánh thi Vinh danh.
- Lời nguyện trên lễ vật và lời mời gọi kinh Tiền tụng.
- Amen kết thúc Vinh tụng ca và lời mời gọi kinh Lạy CHA.

UL

PHẦN V: GIỚI THIỆU TÁC PHẨM

(xin gác lại một kỳ)

PHẦN VI: GRADUALE SIMPLEX

SAU CHỈ LỄ NỒN GIẤU N

LỜI TÒA SOẠN: trong khi chờ đợi giới thẩm quyền, Cantate xin cung cấp cho quý nhạc sĩ lần lượt các bản văn chính thức của GH, để sáng tác thánh ca phụng vụ.

MÙA THƯỜNG NIÊN

CHÚA NHẬT IV THƯỜNG NIÊN

(Theo sắp xếp của Giáo Hội, chỉ có 8 mẫu chúa nhật thường niên quay đi quay lại mà thôi, chứ không có đến hơn 30 chúa nhật như trong Sách lễ giáo dân)

@ **ĐỐI CA NHẬP LỄ: TV.47**

- Cộng: Đối ca: Suscépimus, DEUS, misericórdiam tuam in médio templi tui. (Lạy CHÚA giữa nơi thánh đền chúng con hồi tưởng lòng nhân hậu CHÚA).
- Cad. X.1(2): Cao cả thay...
- X.2(3): Núi thánh NGƯỜI...
- X.3(3b): Núi Sion.....
- X.4(5): Kia vua chúa toa rập...
- X.5(6): Nhưng mới thấy...
- X.6(9): Chuyện xưa tai nghe...
- X.7(12): Tay hữu CHÚA

@ ĐÁP CA: TV. 91

- Cad: X.1 (1) Thú vị thay...
- Cộng: Đáp: Et psállere nómini tuo, ALTÍSIMÉ (Được mừng hát danh NGÀI, lạy Đấng Tối Cao).
- X.2 (3) được tuyên dương...
- X.3 (4) Hòa điệu sắt cầm...
- X.4 (5) Lạy CHÚA, sự nghiệp NGÀI...
- X.5 (7) Lạy CHÚA, công trình NGÀI...
- X.6 (7) Người khờ dại...

@ ĐỐI CA DÂNG LỄ: TV. 139

- Cộng. Đối ca: Ne derelínquas me, DÓMINE, virtus salútis meae. (Lạy CHÚA, là sức mạnh cứu con, xin đừng...).
- Cad. X.1(2): Lạy CHÚA, xin cứu con...
- X.2(5) Lạy CHÚA, xin bảo vệ...
- X.3(7) Con thưa cùng THIÊN CHÚA...
- X.4(13b): Người công chính...

ĐỐI CA HIỆP LỄ: TV. 95

- Cộng: Đối ca: Adorate DÓMINUM in aula sancta eius. (Hãy thờ lạy CHÚA trong thánh điện NGƯỜI)
- Cad: X.1(1): Hát lên mừng CHÚA...

- X.2(2): Hát lên mừng CHÚA...
X.3(3): Kể cho muôn dân...
X.4(4): CHÚA thật cao cả...
X.5(7): Hãy dâng CHÚA...

PHẦN VII: CHUYỆN VUI ÂM NHẠC

TÌNH THẦY TRÒ

C hưa có chuyện nào kể về tình thầy trò ghét nhau như chó với mèo –ghét nhau như chó với mèo là thứ ghét mà không thâm độc, không lớn chuyện, đàng khác rất buồn cười-. Ông thầy dạy thánh nhạc không tiện nêu tên ở đây rất giỏi, rất độc đáo, còn học trò cũng không tiện nêu tên là một đại chủng sinh “đặc biệt”, chờ chịu chức linh mục nên tính rất “ngang”. Hoàn cảnh nào đưa đẩy để thầy trò gặp nhau trong môn Xướng âm không biết! chỉ biết họ “làm việc” với nhau rất lâu, hình như vài ba năm chứ không ít hơn.

Giả dụ cũng có những học trò khác đến học ông thầy “dạy một người” của chúng ta đây –ông thầy đang được đưa ra đây mà kể ưa dạy từng người một, mặc cho ai chỉ trích, nói ra nói vô, ái ngại... ông cứ hỏi nào đến giờ dạy từng người, kèm thật kỹ, dạy thật sát, và thường là “ra lò” người nào, giỏi người đó- thì chẳng ai có chuyện gì để nói, riêng học trò đại chủng sinh vừa kể đến học thì có vô số chuyện thầy trò xung khắc nhau cách tửn tửn mủn mủn kể ra nghe mà cười chết bỏ! ví dụ có một hôm ông thầy nghe học trò hát hoài một bài xướng âm không xong, cứ lạc giọng, xiên bên nọ xọ bên kia như người say xỉn, nổi đóa, ông thầy rít lên:

- Lạy CHÚA! ngang như thế mà anh không biết à?... Phải biết để kịp sửa chữa ngay chứ cứ gào lên như thế tội nghiệp cho tai tôi!

Ông đại chủng sinh ngừng hát trả lời nhanh:

- Thưa thầy! em hát đúng mà thầy cứ nghe... ngang thôi!

Ông thầy trừng trừng nhìn học trò tức quá đến độ không biết nói gì nữa. Còn ông học trò tỉnh bơ hát tiếp

Đấy! quý ngài nghe thầy trò đấu khẩu nhau thuộc mức “thượng thừa” như thế, và còn nhiều, nhiều nhiều câu chuyện buồn cười nữa sức đầu mà kể, chỉ biết giờ học nào cũng có cự cãi, xong lại thôi, rồi cự cãi tiếp, trò vẫn đi học siêng năng, thầy vẫn dạy cần mẫn, chẳng hề có chuyện học trò bỏ học, hay ông thầy giận quá đuổi học trò... ghét nhau như thế mà cứ tà tà thầy dạy đến nơi, trò học đến chốn.

Mãi thời gian sau, khi học trò chịu chức linh mục, mời thầy đến dự. Thánh lễ mở tay vừa xong, học trò cứ mặc áo lễ, chạy tất tả đi tìm thầy. Nhưng xa cách nhau mà vẫn chứng nào tật ấy, vừa gặp nhau là có chuyện ngay. Ông thầy bảo:

- Bây giờ tôi mới hết hồi hộp!...

Thoạt nghe, trò không hiểu, tích tắc hiểu ra ông thầy ám chỉ việc trò bắt hát những câu kinh trong thánh lễ lúc nãy. Quay sang vợ thầy, trò đáp:

- Thưa cô! trên đời này, phải tin nhau mới sống được!

Ông thầy lừ lừ nhìn học trò, tức quá tìm không ra câu gì để trả đũa. Một hồi sau như đã tìm ra được một câu ưng ý, ông bèn cắt ngang câu chuyện giữa bà xã và học trò:

- Tôi nói cho em biết : CHÚA dựng nên em, còn tôi, tôi làm cho em hát được đấy!... em đừng có mà phách!...

Trút xong một câu hả giận, ông thầy quày quả bỏ đi chỗ khác.

PHẦN VIII: CHƯƠNG TRÌNH NHẬP CUỘC

A. MÔN SÁNG TÁC CA KHÚC

Bài 20

TÍNH CÁCH ĐỘC SÁNG CỦA MỘT TÁC PHẨM

77. Độc sáng là độc đáo, và độc nhất vô nhị. Tức là tác phẩm âm nhạc vừa mới sáng tác, phải độc đáo, sáng giá, khác hẳn với mọi tác phẩm khác kể cả những tác phẩm của chính mình đã viết ra.

78. Theo đó, nghệ sĩ khi sáng tác bất kỳ tác phẩm lớn nhỏ, cho đối

tượng nào, trong hoàn cảnh nào, cũng dùng hết mọi khả năng, dốc hết sức lực ra mà sáng tác cho độc sáng. Về điểm này, người ta khuyên: trước một tác phẩm sắp ra đời, bạn coi như đó là tác phẩm cuối đời bạn.

79. Như vậy, phải chú tâm đến sự độc sáng ở từng khía cạnh sau đây:

- 1 Giai điệu độc sáng: là giai điệu có tính độc đáo trong cách sử dụng quãng nhạc, ví dụ bài Love story độc đáo ở những quãng 6 trưởng và 6 thứ theo nhau liên tiếp/ hay độc đáo trong quy luật chuyển hành, ví dụ bài The shadow of smile có lối chuyển hành hình chữ chi: mí-fa#, si-sol#, fa-mi/ hay những mô thức đầy ý đồ hòa âm chuyển thể, ví dụ bài Quốc tế ca/ hay lối chuyển hành cực kỳ đơn giản như bình ca, ví dụ bài Trông đợi trong thánh ca mùa Vọng ai cũng biết. Vân vân... vô vàn cách làm cho giai điệu trở nên độc sáng, hát lên thấy hay, đặc biệt, dễ nhớ, và nhất là không lầm lẫn vào tác phẩm nào khác, bạn có thể tự tìm thêm nhiều thí dụ.

Bài tập số 18 môn Sáng tác ca khúc

Bạn hãy sáng tác một giai điệu độc sáng thử xem!

PHẦN IX: BIẾM HỌA

*NHƯNG CHUYỂN... TỐT... Ồ... CỒ...
CHUYỂN... TỐT... Ồ... CỒ...*

PHẦN X: NGHIÊN CỨU

ĐẠO LÝ THÁNH NHẠC
(xin gác lại một kỳ)

PHẦN XI: DIỄN ĐÀN PHÁT KIẾN

NHẠC LÝ DỊCH

A. VÀI NÉT KHÁI QUÁT

**KHÍ HAY TÍNH THANH, TRỌC
CỦA ÂM THANH**
(xin gác lại một kỳ)

B. GIẢI THÍCH

Hiện tượng “mù thánh nhạc trong giới đại chủng sinh”
bằng Dịch học

I. HIỆN TƯỢNG:

Đây là hiện tượng ít người thấy, bởi ai cũng tưởng các đại chủng

sinh học quá nhiều: triết học, thần học, tu đức học, giáo luật, tín lý, phụng vụ, xã hội học, tâm lý học v.v... nên quên rằng họ phải học thánh nhạc là một bộ phận không nhỏ đi theo phụng vụ, làm cho phụng vụ thêm hoàn thiện; thực hành thánh nhạc sai hoặc không tới nơi tới chốn như hiện nay cũng chẳng sao! nhưng khi hiểu ra được mọi lẽ, thì chắc phải che mặt xấu hổ và đấm ngực trước CHÚA.

Thử tưởng tượng ra nếu không biết nhạc, không biết cả thánh nhạc, người ta cho rằng hát trong thánh lễ chỉ cần có hát và hát bài đạo là xong tất cả, mặc cho Giáo Hội ban hành quyển thánh ca khuôn mẫu GRADUALE & KYRIALE SIMPLEX, mặc cho Giáo Hội sắp sẵn thánh vịnh khớp nhịp với từng ý lễ, mặc cho lời nguyện cầu của từng cộng đoàn trên thế giới có hiệp thông trong sự duy nhất trước nhan thánh CHÚA hay không, mặc cho giáo dân có được thánh hóa hay không, và mặc cho cả một nền nghệ thuật thánh đang được Giáo Hội bảo tồn, lưu giữ và phát huy.

Thỉnh thoảng có vài chủng sinh tìm đến học nhạc và thánh nhạc, phần lớn đều với mục đích đi giúp xứ làm được nhiều việc cha sở sai bảo, ít có người vì mục đích học biết thánh nhạc để sau này cử hành phụng vụ cho hiệu quả, và huấn luyện cộng đoàn sử dụng thánh nhạc cho đúng.

Thử tìm hiểu thì thấy trong các đại chủng viện, không có hẳn một khoa thánh nhạc chính khóa, có vài đại chủng viện mời nhạc sĩ đến dạy, nhưng lại mời không đúng người vì ban giáo sư chưa hiểu hết thánh nhạc là một nền học thuật tuy không xa xỉ, cầu kỳ, nhưng không đơn giản chút nào, và tầm quan trọng của nó khỏi cần bàn cãi nếu thử tiếp xúc với các bậc chuyên gia thế giới về nó xem! Người viết nhớ lại từ khi khởi đầu học chương trình đại chủng viện cho tới hoàn thành, chưa từng được học thánh nhạc, mà cũng chưa ai nói rõ tầm quan trọng của nó, thậm chí các cha giáo sư phụng vụ cũng không hề lưu ý gì... cho đến khi ra trường, tự mày mò học thêm về thánh nhạc với một giáo sư bậc thầy về thánh nhạc mới vỡ lẽ (cũng là lúc thấy rằng, khoa thánh nhạc bao la rộng lớn gồm quá nhiều bộ môn: lý luận, sáng tác, chỉ huy, phối khí, thanh nhạc, khí nhạc, ca từ học, phụng vụ thánh nhạc, quy luật thánh nhạc, các văn kiện Giáo Hội về thánh nhạc, lịch sử, thánh kinh, v.v... không sao học hết nổi).

Công tâm mà nói, lẽ ra đại chủng sinh, những linh mục tương lai

sau này sẽ là những người trực tiếp cử hành phụng vụ và điều khiển cộng đoàn, trong đó có ca đoàn, tham dự việc cử hành phụng vụ phải am hiểu thánh nhạc như am hiểu phụng vụ (còn đáng tiếc hơn khi bước vô đại chủng viện mà xem! phụng vụ cũng còn không được các đại chủng sinh coi trọng, ví dụ: giờ học phụng vụ thì ngáp lên ngáp xuống, ngoài thời khóa biểu ra thì không cần lo học, đến kỳ thi, làm qua quýt thế nào cũng được điểm. Không tin cứ hỏi các linh mục đã qua thời kỳ học đại chủng viện sẽ rõ ngay). Ta liền thấy một lỗ hổng lớn trong chương trình đào tạo linh mục của các đại chủng viện (nói đến đây thì có sinh sự rồi! vì “bút dây động rừng”, nói thật thì vừa mất lòng, vừa dây chuyện).

Thử làm một “thí nghiệm”, hỏi một đại chủng sinh bất kỳ nào sắp ra trường: thánh lễ chúa nhật thực chất là gì? (họ phải trả lời là một cử hành tưởng nhớ sự phục sinh của CHÚA KITÔ); nên phải tổ chức theo cung cách nào theo đúng yêu cầu của Giáo Hội? (họ phải trả lời là theo cung cách của một lễ hội); muốn nên một lễ hội phải nhắm vào điều gì trước? (họ phải trả lời nhắm đến cộng đoàn); làm sao để lôi kéo mọi người thành một cộng đoàn sinh động? (họ phải trả lời bằng tích cực thừa kinh chung, rần rộ xướng đáp với linh mục và cộng sự, hào hứng hát inh ỏi vui tươi và nồng nhiệt); làm theo mẫu mực nào? (họ phải trả lời theo hình thể thánh ca, trong đó chứa thánh vịnh và cách hát thánh vịnh cho hiệu quả theo với từng nghi thức do Giáo Hội khôn ngoan bố trí sẵn để thánh lễ đạt tiêu chuẩn đã định); có bao nhiêu và kể tên được không các hình thể thánh ca trong một thánh lễ? (họ phải trả lời có 4 hình thể chính thức được dùng trong thánh lễ, đó là đối ca, đáp ca, alleluia, ca tiếp liên, ngoài ra, đôi khi lâu lâu, cho ca đoàn thay đổi bằng những hình thể như đa âm điệu, hợp xướng, bài ca chúc tụng, tấu khúc) vân vân... Ta sẽ thấy không một đại chủng sinh nào trả lời cho nổi đến câu hỏi thứ hai, dù họ đang học để trở thành những chuyên viên phụng vụ, điều hành phụng vụ và mà trong đó có cả thánh nhạc.

Ta dùng Dịch học để truy lý hiện tượng “*mù thánh nhạc trong giới đại chủng sinh*”, bằng cách đặt câu hỏi: *Tại sao có hiện tượng này?*

Rồi bằng cách lấy bộ Dịch tượng cho hiện tượng này:

____ _
____ _
____ _
____ _

lôi

____ _
____ _
____ _
____ _

dự

thuần kh

II. GIẢI THÍCH:

- Dự: *nghĩa ca hát vui vẻ, dự phòng, mọc, rặng đông, nhô lên, phòng thủ, chuẩn bị, vui, thông lệ.*

- Thuần khôn: *nghĩa rời rạc, yếu kém, phận gái, liễu yếu.*

Với bộ Dịch tượng hàm chứa 2 nghĩa trên, cho phép ta:

- 1. Thử nêu giả thuyết thứ nhất: Nếu hiện tượng “*mù thánh nhạc trong giới đại chủng sinh*” rơi vào dịch tượng Dự, ở đây chọn nghĩa *ca hát vui vẻ*, sẽ được dịch tượng Thuần khôn trả lời *yếu kém, rời rạc*. Hẳn nhiên đã là vậy, đâu có gì mới nếu tới đây ta dừng lại. Mà phải suy rộng thêm: về việc ca hát trong phụng vụ cho đúng cách (do nghĩa chữ *vui vẻ*) đối với các đại chủng sinh là chuyện không quan trọng (*yếu kém*), làm cách miễn cưỡng (*rời rạc*)

- 2. Thử nêu thêm giả thuyết thứ hai: Nếu hiện tượng “*mù thánh nhạc trong giới đại chủng sinh*” rơi vào dịch tượng Thuần khôn, ở đây chọn nghĩa *yếu kém rời rạc*, sẽ được dịch tượng Dự trả lời rằng *thông lệ là như vậy, tà tà vui vẻ và tà tà ca hát nói chung là vô tư, không cần biết đúng hay sai.*

Trong hai giả thuyết trên, giả thuyết nào cũng đúng, nhưng giả thuyết thứ hai có vẻ khá hơn, vì sự vô tư, không biết thánh nhạc là quan trọng trong đời sống phụng vụ.

III. DỰ ĐOÁN:

Dựa theo cách suy đoán và lý giải trên, dựa vào thực tế trước đây và hiện giờ trong các đại chủng viện, ai cũng thấy được nếu các đại chủng sinh “*mù thánh nhạc*”, mai sau trở thành những linh mục dẫn dắt đời sống phụng vụ trong các cộng đoàn, cũng sẽ dẫn dắt bằng lối sinh hoạt phụng vụ khập khễnh, bởi coi thánh nhạc là chuyện tách rời phụng vụ, chuyện trang trí, có cũng được không có cũng không nguy hại lắm, và dẫn cộng đoàn cũng hiểu sai lệch như vậy.

C. TÁC PHẨM MỚI

(xin gác lại một kỳ)

PHẦN XII: CHUYỆN NHỎ NÓI NHAU NGHE

PHẦN XIII: TIẾNG NÓI NGƯỜI ĐỆM ĐÀN (ORGANIST)

CHƯƠNG TRÌNH HỌC ĐỆM ĐÀN PHỤNG VỤ

Xin nói lại lần nữa

Lời tòa soạn

Lâu nay nói xa nói gần quá nhiều về ĐỆM ĐÀN PHỤNG VỤ cho đúng cách, trong đó BẢN ĐỆM ĐÀN (accompagnement) là chính yếu. Thế nhưng “nói xa nói gần không bằng nói thật”, bắt đầu từ hôm nay, xin quý độc giả theo dõi chương trình học viết BẢN ĐỆM ĐÀN PHỤNG VỤ đúng quy cách và chuyên nghiệp có cải tiến cho thêm tính hiện đại để thực hiện trên ORGAN ĐIỆN TỬ thịnh hành khắp nơi hiện nay. Sẽ rất khó để học giáo trình này từ xa (học trực tiếp đã là một thách đố, học từ xa còn thách thức nhiều hơn, bởi không thể trình bày cận kề từng chi tiết như nói, giảng, nhìn, nghe, hỏi...), vì theo kinh nghiệm, học trực tiếp với ông thầy giỏi, học viên đã nhiều phen trải trải. Nhưng để quý độc giả xem mà hiểu vấn đề lớn lao và quan trọng đến đâu, BẢN ĐỆM ĐÀN PHỤNG VỤ đúng nghĩa phong phú và xúc tích, thâm hậu và công phu đến đâu, đồng thời cảnh báo những NGƯỜI ĐỆM ĐÀN hiện nay nên ý thức lại tầm quan trọng của ĐỆM ĐÀN PHỤNG VỤ, nhưng cũng vừa để cho ai có thể, rút được những gì hay cho mình qua các bài học, dù không tiếp thu được toàn bộ như ngồi ở lớp học. Vì giáo trình dài (4 năm), nên chúng tôi luôn nói gọn, nói thẳng, nói vừa đủ vấn đề. Nếu có vấn đề gì, xin liên lạc thư từ hay điện thoại để hỏi thêm.

Viết giáo trình và phụ trách dạy từ xa:

ns. NGỌC KÔN (tên giao dịch: VÕ VĂN CÔN)

**đ/c: 383c/5 Fatima Bình triệu, Hiệp bình chánh, Thủ
đức, tpHCM;**

đt & fax: 7269437;

e-mail: mjkim@hcm.vnn.vn

PHẦN II: HÒA ÂM ĐỆM ĐÀN

BÀI 1 BẢN ĐỆM ĐÀN

I. ĐỊNH NGHĨA: là phần hòa âm phụ họa theo bài ca, giúp bài ca được rõ hơn và tăng thêm màu sắc.

Có người gọi là bản phụ đệm, cũng hay, vì nguyên gốc là *accompagnamento* (*accompagnement*). Người Đức gọi là *y phục*, không có , bài hát giống người trần trụi.

II. MỤC ĐÍCH: Bản đệm đàn có những mục đích sau:

- Tô màu sắc cho bài hát,
- Phát triển, giải thích, bổ túc, minh họa cho bài hát,
- Đối đáp với bài hát.

III. PHÂN LOẠI: Có 2 loại bản đệm đàn:

1. Bản đệm đàn thông thường: vừa đàn theo người hát hay ca đoàn, vừa đệm, tức lấy một bè của bài hát làm một bè của bản đệm đàn.
2. Bản đệm đàn biệt lập: không đàn theo như trên, nhưng viết một bản hòa âm cho bài hát cách độc lập.

PHẦN XIV: LỊCH THÁNH CA

Tháng 8.2000 (Năm B)

Lễ	Chủ đề	Thánh kinh	Nội dung
6.8.2000 CN. XVIII THƯỜNG NIÊN.	Lòng nhân ái của CHÚA	NL: Tv. 17, 1- 10 ĐC: Tv. 42,1-6 ALL: Tv. 9,1-9 DL: 5,1-4 HL: 12,1-5	Tạ ơn CHÚA cứu độ Quy hương về đền thánh Tạ ơn CHÚA sau chiến thắng. Xin lắng nghe lời con. Xin đừng ngoảnh mặt.
13.8.00 CN. XIX THƯỜNG NIÊN	Xin lòng từ bi CHÚA	NL: Tv.24,1-10 ĐC: Tv. 54,1-9 ALL: Tv. 30,1- 9 DL: Tv. 53,1-4 HL: Tv. 36,1- 10	Con nâng hồn lên tới CHÚA. Xin lắng tai nghe lời con. Lời cầu xin của người khốn khổ Xin ơn cứu độ. Số phận người lành.
15.8.00 ĐỨC MẸ VỀ TRỜI	Ca ngợi CHÚA	NL: Tv.97,1-11 ĐC: Cant/cant. ALL: Tv. 44,1- 8 DL: Tv. 95,1-4 HL: Cant.B.M.	CHÚA toàn thắng khi xét xử. Bạn tình hãy đến... Hôn lễ Quân Vương CHÚA là Vua & Thẩm phán Magnificat
20.8.00	Tin vào	NL: Tv. 97,1-	Hát lên bài ca mới

CN.XX THƯỜNG NIÊN	CHÚA	10 ĐC:cant.cant.1- 10 ALL: Tv. 44,1- 8 DL: Tv. 95,1-4 HL: Magnificat	Từ Liban Hiền thê hãy đến. Tim tôi dâng ý thơ. Hãy hát bài ca mới. Linh hồn tôi ngợi khen CHÚA.
27.8.00 CN.XXI THƯỜNG NIÊN	Đức KITÔ là Đầu nhiệm thể	NL: Tv. 46,1- 10 ĐC: Tv. 91,1- 10 ALL: Tv. 64,1- 10 DL: Tv. 139,1-4 HL: Tv. 95,1-5	Cao cả thay ơn CHÚA. Chúc tụng CHÚA HÓA CÔNG. Lời tạ ơn long trọng. CHÚA là nơi con ẩn. Hát lên bài ca mới.

PHẦN XV: NHỮNG THẮC MẮC CHƯA ĐƯỢC GIẢI ĐÁP

Thắc mắc 109: Tại sao tình trạng phụng vụ thánh lễ vẫn còn có quá nhiều sai sót mà không nghe nói sửa chữa?

Thắc mắc 110: Tại sao giáo dân không hề biết có sai sót nhiều trong thánh nhạc phụng vụ?

Thắc mắc 111: Tại sao hầu hết các ca trưởng trong các nhà thờ tại VN. đều thiếu trình độ căn bản?

PHẦN XVI: THUẬT NGỮ THÁNH NHẠC

(tiếp theo)

B

Bourdon (faux) điệu nhạc trầm ba bốn bè

Bourdonnant, e (P) tiếng kêu vo vo hay o-o.

Bourdonnement (P) ù-ù hay lâm râm, rù rì.

Bourdonner (P) hát lòng bùng trong miệng, đánh chuông hai bên.

Bourrée (P) lối khiêu vũ xứ Auvergne thế kỷ XVI.

Boursette (P) túi da con thuộc máy móc quần cưỡi.

Boute-selle (P) hiệu kèn nhà binh cho biết phải lên ngựa.

Bouton (P) **Button** (A) nút bấm

- **d'accord** nút bấm hợp âm ở đàn accordéon

- **de sonnette** nút bấm chuông.

Bow (A) cung kéo.

Bowing (A) nét kéo cung.

Boyau (P) ruột. **corde en boyau** dây đàn bằng ruột; **racler le boyau** gảy đàn vụng về.

Boyauderie (P) nghề hay xưởng chế tạo dây đàn bằng ruột.

Brace (A) dấu ngoặc nhọn.

Braille (P) lối ký âm của người mù do Louis Braille sáng tạo.

Braillement, brailleur hát to mà không hợp cách.

Brailleur hát dở mà lại hát lớn.

Branle (P) lối khiêu vũ nhịp hai ở các tỉnh thuộc nước Pháp vào thế kỷ XVI-XVII.

Brava (Y) giỏi lắm, hay lắm (khen giới phụ nữ).

Bravissimo (L) rất giỏi, quá hay.

Bravo, bravi hay lắm.

Bravura (Y) dũng cảm, lối viết nhạc cần một sự diễn tấu tinh xảo.

Brayer (P) giải da buộc dù chuông.

Brebant (P) **Saltarello** (Y) điệu nhảy múa nhẹ nhàng linh động.

Breloque hay **berloque** (P) hiệu trống giải tán có điểm tiếng kèn quân đội.

PHẦN XVII: NHỮNG NÉT TỤC HÓA TRONG THÁNH NHẠC VN

Chúng ta cùng nhau thử “điểm mặt” những nét tục hóa do vô tình hay hữu ý trong các nhà thờ ở VN hôm nay, nhờ đó có thể phần nào làm cho thánh nhạc VN ngày càng thánh thiện hơn chăng? cộng đoàn khắp nơi được hưởng lợi ích khi tham dự phụng vụ... hơn chăng?

stt	nét tục hóa đang xảy ra	truyền thống thánh nhạc
20	Đệm đàn tự động , tức mở tiết điệu đệm theo bài thánh ca.	<i>Lẽ ra phải tránh xa điều này, vì ngay cả các nhạc viện đời, cũng khinh khi lối đàn rẻ tiền, vì lý do giải trí thương mại... mà người Nhật chế tạo loại đàn organ đệm tự động như vậy.</i>
21	Hoặc đệm theo lối piano , khoa trương chất nhịp điệu một cách lộ bịch trong khi ca đoàn hát thánh ca.	<i>Lẽ ra phải bắt chước Bình ca, không khoe nhịp điệu, chỉ để nhịp điệu tự nhiên mà có, chú ý đến phần giai điệu, nhất là làm cho bài thánh ca trở nên giản dị hợp với đa số quần chúng, vì hát thánh ca là việc của quần chúng chứ không phải của riêng ca đoàn.</i>
22	Ca đoàn độc quyền hát thánh ca	<i>Lẽ ra hát thánh ca trước tiên là việc của cộng đoàn, tụ họp, dự lễ hội (mỗi thánh lễ phải là một lễ hội), thưa đáp và xướng hát inh ỏi rần rộ để biểu lộ sự đồng lòng hiệp nhất nên một để dâng của lễ lên THIÊN CHÚA. Ca đoàn chỉ: 1/ hát cùng, 2/ hát giúp, và 3/ hát thay khi cộng đoàn chưa được chuẩn bị, chứ tuyệt đối không thể độc quyền ca hát trong phụng vụ, ngang nhiên tranh giành, coi cộng đoàn như không có, thao túng, tùy tiện mà lại chẳng làm nên trò, làm sai, gây rối, làm giảm ý nghĩa của phụng vụ như hiện nay, sợ rằng có ngày bị coi như những</i>

		<i>kẻ quấy rối phụng vụ</i> ”.
--	--	--------------------------------

Nội Dung

Phân
Mở đầu:

<i>Thơ</i>	2
I: <i>Học hỏi văn kiện</i>	3
II: <i>Hỏi đáp</i>	4
III: <i>Gặp gỡ</i>	5
IV: <i>Sưu tâm tham khảo – Universa Laus 1980</i>	8
V: <i>Giới thiệu tác phẩm</i>	9
VI: <i>Graduale Simplex – Sách lễ đơn giản</i>	9
VII: <i>Chuyện vui âm nhạc</i>	11
VIII: <i>Chương trình nhập cuộc: môn Sáng tác ca khúc</i>	12
IX: <i>Biếm họa</i>	14
X: <i>Nghiên cứu – Đạo lý thánh nhạc</i>	14
XI: <i>Diễn đàn phát kiến – Nhạc lý dịch</i>	15
a) <i>Vài nét khái quát</i>	15
b) <i>Giải thích hiện tượng thần tượng hóa ca sĩ</i>	15
c) <i>Tác phẩm mới</i> –.....	18
XII: <i>Chuyện nhỏ nói nhau nghe</i>	18
XIII: <i>Tiếng nói người đệm đàn (organist)</i>	19
XIV: <i>Lịch thánh ca tháng 9-1999 (năm A)</i>	21
XV: <i>Những thắc mắc chưa được giải đáp</i>	22
XVI: <i>Thuật ngữ thánh nhạc</i>	22
XVII: <i>Những nét tục hóa trong thánh nhạc VN</i>	23